

Schaduwen van Klatergoud - Leven in het donker

Ik ben gewend te leven in de schaduwen. Sinds ik beschuldigd word, leef ik echter in het donker. Overdag blijf ik in ons huis - het hol onder het verlaten bijgebouw van de herberg. 's Avonds en 's nachts waag ik mij soms naar buiten. Nooit lang en nooit buiten het deel van de stad waar we wonen. Hier zijn de mensen arm of uitschot, en niet zelden allebei. Onder hen ben ik relatief veilig. Niet dat er onder hen niet verschillende lieden zijn die loeren op een beloning. Een beloning voor bijvoorbeeld het aangeven van een gezochte jongen zoals ik. Het merendeel heeft echter een afkeer van gezag in welke vorm dan ook. Zij weten namelijk dat het gezag zelden op hun hand is. Daarbij is er wantrouwen of beloningen wel uitgekeerd worden aan mensen zoals zij. Geen van hen zal de eerste zijn die zijn zogenaamde burgerplicht doet, zich beroept op zijn beloning en van wie vervolgens niets meer vernomen wordt. Er gaan verhalen rond over mannen, jongens soms, die na bewusteloos te zijn geslagen wakker werden als hooploper of scheepsjongen op een schip naar de Oost. De verhalen over terugkomst gaan veel minder rond. Toch zijn zij nog de gelukkigen. Er gaan namelijk ook voldoende verhalen rond over mannen van wie nooit meer iets vernomen is, of die na lange tijd wel weer gezien werden, maar volledig verminkt waren. Hoe dit kwam konden zij geen van allen vertellen. Ze deelden bij terugkomst namelijk één ding, en dat was dat zij een stompje hadden zitten op de plaats waar de tong voorheen zat. Nee, in dit deel van de stad is er geen reden het gezag te omarmen.

Toch ben ik ook hier op mijn hoede. Dag en nacht. Je weet nooit wie of wat je ziet of verlinkt. Wie, om zijn eigen hachje te redden, het jouwe offert. Of wie de verhalen niet kent, en denkt een duit te kunnen verdienen. Ik kan niet voorzichtig genoeg zijn. Ik weet namelijk heel goed dat mijn weerlegging van de beschuldigingen niemand interesseert. Als ik gepakt word, wacht de strop of de breekbank. Dat is alle zekerheid die ik heb.

Duna zorgt dat er drinkbaar water is. Ook struint zij de stad af op zoek naar eten. Soms komt ze met iets terug. Vaak ook niet. Op die dagen waag ik na zonsondergang zelf een poging. Ik trek mijn kap zo ver als ik kan over mijn hoofd, en heb mijn kin zo dicht mogelijk tegen mijn borst. Ik blijf nergens staan, kijk niemand aan en spreek tegen niemand tenzij het echt niet anders kan. Zo struin ik stegen en smalle straten af, op zoek naar iets te eten. Soms stuit ik op handelslieden die bijvoorbeeld met hun kar vastzitten. Ik help dan duwen en krijg hiervoor wat munten of een stuk brood. Soms valt er een stronk van de kar van de groenteman, of blijven er visresten aan de graten zitten die na het opruimen van de markt worden weggegooid. Ik zorg dan dat ik sneller ben dan de straatkatten, en neem mijn buit mee naar huis. Het is het leven dat Duna en ik kennen. Dat het zich voor mij nu uitsluitend in het donker afspeelt, is wel nieuw. De risico's zijn groter, terwijl de opbrengsten kleiner zijn. Uiteindelijk is de uitzichtloosheid van ons leven de grote winnaar.

Terwijl ik mijn ogen gericht houd op een zijstraat die zich zo'n 60 voet verder aandient, sluip ik langs de achtergevel van het gebouw dat de laatste resten zonlicht uit de steeg houdt. Hoe dichterbij ik kom, hoe verder ik in de straat kan kijken. Ik zie niets of niemand, en versnel opgelucht mijn pas. Bij een stapel vuil en oud hout aangekomen wijk ik iets van de gevel, om deze snel weer op te zoeken zodra ik er voorbij ben. Tenminste, dat is mijn bedoeling. Voordat het me lukt zie ik in mijn ooghoek één van de doeken die ik voor oude jute zak aanzag bewegen. Bijna meteen wordt er een zak over mijn hoofd getrokken

en voel ik een hand mijn mond en neus afsluiten. Tegelijkertijd wordt mijn arm op mijn rug gedraaid en vastgebonden.

'Geen geluid, begrepen?' Het gesis in mijn oor doet me over mijn hele lijf rillen. Het is allemaal voor niets geweest. Dit wordt mijn einde. Ze hebben me.

Ik voel hoe ik over een brede schouder word geworpen. We lopen een stukje. Zodra we tot stilstand komen duwen twee kolenschoppen van handen mij van zich af, en voel ik hoe alleen de zwaartekracht nog grip op mij heeft. Ik verwacht een lange val voordat ik water raak, mijn verdrinkingsdood tegemoet.

Veel eerder dan verwacht kom ik met een doffe dreun neer op iets dat aanvoelt als stro. Mijn armen zijn zo strak vastgebonden dat ik niet overeind kan komen, en de zak op mijn hoofd belemmert mijn zicht, maar ik voel op de onbedekte stukjes huid rond mijn polsen stukjes stro prikken. Ik kronkel wat in een verwoede poging rechtop te gaan zitten, maar voel al snel hoe er drie of vier zware balen bovenop mij landen. Het enige waar ik mij nu mee bezig kan houden is het binnenkrijgen van voldoende lucht. Dan voel ik plots een schok, en beseft me dat ik op een kar of in een rijtuig lig. Niet alleen het gewicht dat op me drukt, maar ook de paniek ontnemen me nu de adem.

Ik voel hoe het rijtuig waar ik op lig door de stad rijdt. Afgaande op de vele hoeken en draaien die we maken rijden we niet over grote wegen. Eerder door de oude wijken. De bedompte geuren die door het stof van de zak over mijn hoofd komen bevestigen dat vermoeden, net zoals de geluiden buiten dit doen. Herrie. Slagen. Gevloek. Geschreeuw. Geklop. We bevinden ons tussen arbeiders, armoedzaaiers en dronkaards, dat is me duidelijk. De geluiden zijn me meer dan vertrouwd.

Heel even voel ik een vlaag van koude lucht tussen de goederen die bovenop me liggen komen. Alsof we aan de rand van een groot wateroppervlak staan. Meteen slaat de schrik me om het hart. Dat ik niet eerder in het water ben beland, betekent niet dat het me niet alsnog kan overkomen. Tegelijkertijd vraag ik me af of ze dat zo zouden doen. Het zou tenslotte meer gezag uitstralen me op het marktplein te straffen, dan in het donker van de nacht. Wat zouden ze dan met me van plan zijn? Als mijn vermoeden klopt dat we nog in het oude deel van de stad zijn, dan zijn we niet in de buurt van een huis van bewaring. Waar dan wel?

Ik hoor hoe het geluid dat de wielen maken verandert. De lucht die tussen de balen die op mijn borst drukken stroomt, komt tot stilstand. De geluiden van de stad sterven weg. Het is alsof we ergens binnen zijn. Plots hoor ik met een doffe dreun hoe een deur sluit, waarna een metalige klik volgt. Bijna meteen voel ik verlichting op mijn borst. De goederen die bovenop me liggen, worden eraf gehaald. Ik voel hoe sterke handen me rond mijn middel pakken en op mijn benen zetten. Het touw om mijn middel en armen laat los nadat de knoop eruit wordt getrokken, en met een ruwe beweging wordt de zak over mijn hoofd verwijderd. Ik knipper met mijn ogen en laat ze wennen aan het licht dat ze binnen dringt. Langzaam worden vage vormen scherpe beelden. We zijn in een grote ruimte. Een opslagruimte. Een loods? Of een pakhuis misschien? Er is slechts een klein aantal ramen. Ze zitten hoog in de wanden en beginnen boven de stapels goederen en kisten. Deze staan tot een paar meter bij mij vandaan gestapeld. Slechts het middenpad is vrij. Daar sta ik. Daar staat een paar lantaarns. Daar staan twee mannen. De mannen die mij hier gebracht hebben, zo vermoed ik. Of er meer zijn, kan ik niet zien. Ik durf ook niet te opzichtig te kijken. Wie er verder wel is, is zij. Ze staat tegenover me, tussen twee lantaarns in.

'Ik heb gelijk gekregen, is het niet?' Ze kijkt me met iets van spot in haar ogen aan.
'Het meisje is de klos, en jij bent de klos.'

Ik kijk naar een punt voor haar voeten. Wegkijken durf ik niet. Haar aankijken evenmin. Het lijkt haar niet te deren. 'Je beseft dat hier maar één weg uit is, toch? Ze zullen je pakken. Je zal gefolterd worden. En dan sterven. Een andere weg is er niet. Tenzij je hier iets aan doet. Je bij mij aansluit. Hen stopt. Hem stopt.'

Ik laat haar woorden tot me doordringen. Ik wil ze niet horen. Toch sijpelen ze langzaam door, net als het gelijk dat ze in zich hebben dat doet. Zodra ik me dat besef, durf ik haar plots aan te kijken.

'Waar denkt u aan?'

'Je kiest voor de verstandige weg, begrijp ik. Heel goed. Je zal er geen spijt van krijgen. Dit zal snel achter de rug zijn. Jij zal vrijuit gaan, en je zal helpen de wereld een stukje beter te maken. Je doet hier goed aan.'

'Maar wat bedoelt u? Wat moet ik doen?'

'Het is eenvoudig. Je gaat naar zijn huis. Je zegt dat je de nieuwe hulp bent. Dat je gestuurd bent. Dat zal voldoende zijn. Je wordt ontvangen, en aan hem voorgeleid. Het zal hem niet kunnen schelen, zolang je maar doet wat hij zegt, en wat ik zeg. Begrijp dat goed. Je voert zijn opdrachten uit, en zorgt dat je verder niet opvalt. Na de wisseling van de dienst zal hij je roepen. Het is belangrijk dat je dan exact doet wat Pico je op zal dragen.' Terwijl ze het zegt maakt ze een hoofdbeweging naar de hoek. Ik volg haar blik, en zie haar helper daar staan.

'Maar eerst moet je toonbaar worden. Schoon. Smetteloos. Onherkenbaar. En gevoed, uitgerust en fit. Daar gaan we eerst voor zorgen.'

De volgende ochtend sta ik op de stoep van het huis waar ik nooit meer hoopte te komen. Het huis dat ik zo krampachtig heb proberen te vergeten. Het huis dat gelijk staat aan mijn doodvonnis. Juist daar sta ik. Gehuld in een uniform van materialen waarvan ik het bestaan niet kende. Brandschoon. Naar zeep ruikend. Geknipt, gewassen en met een volle buik. Op het punt om de zware klopper te laten luiden. Bovenal op het punt om iets te doen dat niet alleen levensgevaarlijk en roekeloos is, maar wat ik eigenlijk nooit zou hebben gedurfd en nog steeds niet durf. Ik heb echter geen alternatief. Ik kan de stad niet uit zolang de aanplakbiljetten met mijn hoofd erop bij alle poorten hangen. Ik kan niet in de stad blijven zolang de aanklacht niet is ingetrokken. Dat zal pas gebeuren wanneer mijn hoofd op een spies bij de oude markt staat. Of wanneer ik *haar* plan succesvol uitvoer.

Ik adem diep in en laat de klopper luid zijn werk doen.